

GRADIVO ZA NOVINARJE

Ljubljana, 19. 5. 2022

PR-ZZZS-2-1/2022

Izvajanje projekta »Uvedba dolgotrajne oskrbe v ZZZS«

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) po 4 mesecih od uveljavitve Zakona o dolgotrajni oskrbi (v nadaljevanju: ZDOsk) ugotavlja, da **s strani države še vedno niso izpolnjeni nekateri osnovni pogoji** za vzpostavitev vsebin ZDOsk:

- še vedno niso s strani državnega proračuna zagotovljena finančna sredstva za zagotovitev vzpostavitve nalog iz ZDOsk v ZZZS (na podlagi pogodbe med Ministrstvom za zdravje, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter ZZZS),
- še vedno niso sprejete vsebinske podlage vseh 9 ključnih podzakonskih aktov (v Uradnem listu je bilo objavljenih le 6 od skupno 9 pravilnikov Ministrstva za zdravje; še vedno ni sprejet ključni pravilnik o storitvah dolgotrajne oskrbe),
- še vedno ni zagotovljena nujna sprememba ZDOsk,
- zamujajo opravljene aktivnosti ostalih subjektov znotraj verige deležnikov, ki so potrebni za izvedbo vsebin ZDOsk.

Šele 12.5.2022 je Vlada RS zagotovila dodatne kadrovske vire z odobrenim povečanim kadrovskim načrtom ZZZS (dodatnih 66 delavcev v letu 2022; ocena ZZZS: 119 dodatnih delavcev). Potrditev povečanega kadrovskega načrta predstavlja nujni pogoj za začetek pravočasnega zaposlovanja novih sodelavcev, kar vpliva tudi na začetek izobraževanja kadra in njegove usposobitve za delo ter s tem za izvajanje nalog po ZDOsk.

ZZZS projekt »Uvedba dolgotrajne oskrbe v ZZZS« izvaja od 1.1.2022 brez vseh zgoraj navedenih pogojev, kar pomeni, da **ZZZS naloge izvaja z lastnimi kadrovskimi viri izven rednega delovnega časa in s skrajno povečanim obsegom dela, brez finančnega kritja vseh stroškov dela in materialnih stroškov** (za dejavnost dolgotrajne oskrbe je ZZZS v okviru kadrovskega načrta v letu 2021 prejeli le deset dodatnih zaposlitev).

Poleg omenjenega je ZZZS naloge po izvedbenem načrtu projekta pripeljal do vsebinskih faz, ko brez vsebin vseh podzakonskih aktov, opravljenih aktivnosti, ki so v pristojnosti ostalih deležnikov, ki jih ZDOsk naslavlja, in nujne novelacije določb ZDOsk, na katero nujnost opozarja ZZZS že od samega sprejema zakona, vseh projektnih nalog ne more več nadaljevati. **Zaradi vsega omenjenega je ZZZS v fazi, ko mora izvedbo nekaterih projektnih nalog ustaviti, saj nima vsebinskih podlag za nadaljevanje aktivnosti (poleg že omenjenih nezagotovljenih kadrovskih in finančnih virov).**

Glede na navedeno je ZZZS dolžan obvestiti tudi širšo javnost, da **še niso vzpostavljeni pogoji, ki bi omogočali ZZZS-ju uveljavitev prvega sklopa pravic iz ZDOsk v zakonskih rokih, t.j. 1.1.2023.**

1. Finančna sredstva za zagotovitev vzpostavitve nalog iz ZDOsk v ZZS in sklenitev tripartitne pogodbe

Dejavnost ZZS na področju dolgotrajne oskrbe je popolnoma nova dejavnost ZZS, ki predstavlja nov steber socialne varnosti in bo organizacijsko ločena od dejavnosti ZZS na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja. Naloge ZZS na področju DO so jasno opredeljene v drugem odstavku 84. člena ZDOsk. Finančna sredstva za vzpostavitev in izvajanje nalog iz ZDOsk v ZZS se zagotavljajo v proračunu RS, in sicer znotraj finančnega načrta Ministrstva za zdravje (v nadaljevanju MZ) in finančnega načrta Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZEM), v razmerju 70 % : 30 %. Za potrebe izvajanja ZDOsk je v letu 2022 v okviru proračuna razpoložljivih 36,8 milijona evrov, v letu 2023 pa 96,9 milijona evrov. Sredstva zajemajo vse stroške, ki so načrtovani v okviru ZDOsk: zagonska sredstva za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog ZZS in sredstva za izvajanje nalog ZZS.

Za realizacijo 140. člena ZDOsk, ki je zakonska obveza, bosta MZ in MDDSZEM z ZZS sklenila Pogodbo o zagotavljanju sredstev za izvajanje nalog ZZS in zagonskih sredstev za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog ZZS na področju DO. Zakon tako jasno določa ministrstvom kot predstavnikoma Republike Slovenije, zakonsko zavezo, da morata iz proračuna RS zagotoviti financiranje teh nalog in zagonskih sredstev.

Tripartitna pogodba, ki bo sklenjena z namenom zagotovitve sredstev za nemoteno izvajanje nalog ZZS (za delo službe) in zagonskih sredstev za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog ZZS na področju dolgotrajne oskrbe v letu 2022 in 2023, še vedno ni usklajena in posledično tudi ne sklenjena. Obdobje sklenitve pogodbe je vezano na dvoletno obdobje sprejetega državnega proračuna. Za leti 2024 in 2025 bo treba skleniti novo pogodbo.

Na nujnost takojšnje priprave in podpisa pogodbe ter na konstruktivno komunikacijo vseh deležnikov ZZS opozarja MZ in MDDSZ na vseh rednih tedenskih sestankih. **Ker pogodba še vedno ni usklajena in podpisana, ZZS še vedno nima zagotovljenih finančnih sredstev za vzpostavitev sistema izvajanja nalog iz ZDOsk, s čimer se povečuje tveganje pokrivanja materialnih stroškov in porabe virov za potrebe DO.**

2. Priprava splošnih podzakonskih aktov MZ in ZZS, drugih pravnih podlag ter novelacija ZDOsk

V okviru priprave podzakonskih aktov, ki bi jih na podlagi določil ZDOsk moral sprejeti MZ do 18. marca 2022, je ZZS delno sodeloval. Pravilniki, ki jih mora sprejeti MZ v soglasju z MDDSZ, so:

1. Pravilnik o oceni upravičenosti do dolgotrajne oskrbe,
2. Pravilnik o vsebini preizkusa spoznavnih sposobnosti,
3. Pravilnik o Strokovnem svetu za dolgotrajno oskrbo,
4. Pravilnik o vpisu v register izvajalcev dolgotrajne oskrbe,
5. Pravilnik o metodologiji opravljanja nadzora pri izvajalcih dolgotrajne oskrbe,
6. Pravilnik o kadrovskih pogojih, usposabljanju in superviziji v dolgotrajni oskrbi,
7. Pravilnik o storitvah dolgotrajne oskrbe,
8. Pravilnik o obsegu, spremljanju in načinu poročanja o zmogljivostih pri izvajalcih dolgotrajne oskrbe,
9. Pravilnik o minimalnih prostorskih, tehničnih in varnostnih pogojih, o obsegu posteljnih zmogljivosti in ceni standardne nastanitve ter prehrane pri izvajalcih dolgotrajne oskrbe v instituciji v javni mreži dolgotrajne oskrbe.

Prvih šest pravilnikov je bilo, z enomesečno zamudo, objavljenih 15. aprila 2022 v Uradnem listu RS, št. 53/2022. Sedmi pravilnik, ki je eden ključnih, na katerega so vezane aktivnosti ZZS za

vzpostavitev DO, je še vedno v usklajevanju med MZ in MDDSZEM. Nesprejetje oz. zamuda pri sprejemanju tega pravilnika predstavlja zelo veliko tveganje in bistveno vpliva na zamude pri izvajanju aktivnosti na strani ZZS. Osmi pravilnik je v usklajevanju pri Službi vlade za zakonodajo. Deveti pravilnik je bil dan v javno obravnavo, ki traja do 13. maja 2022. Iz navedenega sledi, da **MZ pri sprejemu podzakonskih aktov ni sledilo zakonskim določilom, kar predstavlja tveganje zamika aktivnosti na strani ZZS pri uvajanju DO.**

ZZS je aprila naslovil na MZ in MDDSZEM dopis o nezmožnosti izvajanja ZDOsk in neizpolnjevanje njegovega namena z namenom, da MZ pripravi ustrezne spremembe zakona v obliki vladnega gradiva, s ciljem, da se vse za učinkovito implementacijo zakona nujno potrebne spremembe čim prej uvrstijo v zakonodajni postopek v letu 2022. **Nujne spremembe zakona morajo biti sprejete najkasneje do 30. oktobra 2022 ali pa bo potrebno zamakniti časovnico uvedbe prvega sklopa pravic iz DO, ki pa že danes zamuja za najmanj dva meseca iz zgoraj navedenih razlogov.**

V mesecu marcu, aprilu in maju 2022 je ZZS intenzivno pripravljala dopolnitve Statuta ZZS z obrazložitvijo sprememb, ki so bile obravnavane na 6. in 7. redni seji UO. Upravni odbor ZZS je danes obravnaval tudi predlog Pravilnika o vsebini vloge in obrazcu izvedbenega načrta iz obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, ki ga je po sprejemu treba posredovati v javno obravnavo in medresorsko usklajevanje. Predlog je pripravljen na podlagi ZDOsk, ki ZZS nalaga, da:

- določi obvezno vsebino vloge za uveljavljanje pravic iz DO in navodila za njeno izpolnjevanje in
- obrazec izvedbenega načrta, s katerim zavarovana oseba in izvajalec dolgotrajne oskrbe opredelita način uveljavljanja z odločbo ZZS pridobljene pravice iz OZDO.

3. Oblikovanje medresorske koordinacijske delovne skupine za spremljanje uvedbe DO in usklajevanje z zunanjimi deležniki

MZ je podprlo pobudo ZZS in ustanovilo medresorsko koordinacijsko delovno skupino za spremljanje uvedbe DO, ki jo sestavljajo predstavniki MZ, MDDSZEM, ZZS, MF, NIJZ in Služba vlade za informatizacijo. V skupino je bil naknadno vključen tudi predstavnik ZPIZ. Izveden je bil prvi sestanek delovne skupine dne 14. 2. 2022, naslednji sestanek je bil 29. 3. 2022. Na sestanku je ZZS podal poročilo o poteku Projekta uvedbe dolgotrajne oskrbe v ZZS ter predstavil načrt migracije upravičencev. ZZS je poročal o zaznanih pravnih prazninah in nedoslednosti v ZDOsk ter o pripravi predlogov sprememb v okviru noveliranja zakona. Prisotne smo pozvali k aktivnemu sodelovanju, podpori in pomoči pri iskanju možnih rešitev tudi v delu, ki se nanaša na migracije pravic in podatkov. Kasneje MZ sestankov ni več sklicalo. ZZS že od sprejema ZDOsk opozarja, da priprava in uvedba DO vključuje tudi številne zunanje deležnike in njihove izdelke. Namen ustanovitve skupine je bil ravno v nacionalni koordinaciji vseh ključnih deležnikov z namenom usklajevanja aktivnosti priprave in uvedbe ter pravočasne zagotovitve vseh pogojev za uvedbo DO v RS. **Trenutno namen skupine ni dosežen, s čimer se povečuje tveganje pravočasne zagotovitve vseh pogojev za uvedbo DO v ZZS in tudi na nacionalnem nivoju.** Zamude pri zagotavljanju podzakonskih aktov in izdelkov drugih deležnikov bistveno vplivajo na pravočasno pripravo in uvedbo DO.

Podrobnosti izvajanja projekta »Uvedba dolgotrajne oskrbe v ZZS« so razvidne iz priloženega razlagalnega gradiva.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Priloga: razlagalno gradivo projekta.